

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 1890379
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (121 Adet, 219 Sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
TBMM 7/59503 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Zonguldak Çaycuma ilçesinin Perşembe beldesinde, Çağ Çelik firmasının hurda eritme tesisi kurulması için Çaycuma Organize Sanayi Bölgesinin doğu kısmında kalan 24.21 hektar verimli tarım alanının kamulaştırma çalışmaları başlatılmıştır.

Çaycuma Organize Sanayi Bölgesi yönetimi, 2021 yılında OSB'yi genişletme kararı almış ve Zonguldak Çaycuma Organize Sanayi Bölgesi II. Etap İlave Alanı olarak belirlenen yaklaşık 24.21 hektar (242.100,00 m2) büyüklüğündeki alanın rızaen satın alma, kamulaştırma ve kamulaştırmaya ilişkin her türlü maliyetler ile devir alma maliyetlerini OSB adına karşılayacağını taahhüt eden yatırımcı firma veya firmalara tahsis edileceğini ilan etmiştir.

Çağ Çelik firması, hurda demir eritme tesisi kuracağını bildirerek belirlenen şartlarda araziye talip olduğunu bildirmiştir. Arazi sahipleri, yapılan kamulaştırma çalışmasından kendilerine gönderilen mektup ile haberdar olmuşlardır.

Tesisin yapılacağı alan içerisinde kalan Perşembe Keçecioğlu Mahallesi'nde halk değerli tarım arazisi olan alanın kamulaştırılarak OSB'nin genişletilmesine ve yapılmak istenen hurda eritme tesisine karşı olduklarını açıklamışlar ve projenin durdurulması için imza kampanyası başlatmışlardır. Mahalle halkı, sahip oldukları son ve değerli arazilerinin ellerinden alınmasını istemediklerinin, bu tesisin yapımı ile mahallenin büyüme ve genişleme imkânının yok edileceğini, mahallenin, Organize Sanayi Bölgesi ile eski Çaycuma-Perşembe yolu arasında sıkışacağını, dördüncüsü Filyos Endüstri Bölgesi yapılacak bölgenin cazibesi artacağından, genişleyen sanayi ile birlikte mahallenin tamamının da bir gün kamulaştırılacağı endişesi taşıdıklarını dile getirmişlerdir.

Yaşamakta olduğumuz iklim ve gıda krizi tarımsal alanlarının korunmasının ve geliştirilmesinin önemini ortaya koymuştur. Tesisin yapılacağı alanda fındık ve ceviz olmak üzere her türlü meyve ağacı bulunmakta, arıcılık, seracılık ve hayvancılık faaliyetleri yapılmaktadır. Bu alanın kamulaştırılması halkın geçim kaynağını engelleyecek ve mağduriyetlere neden olacaktır. Çaycuma Organize Sanayi Bölgesinin Kurulu olduğu tarım alanının kamulaştırılması sonucu köylüler göç etmek zorunda bırakılmıştır. Ayrıca, Çağ Çelik'in tesis kuracağı arazinin OSB'ye dahil ederek, firmanın önemli muafiyetlerden yararlanacağı, OSB dışındaki bir alanda yapacağı yatırımın masraflarını önemli oranda kendisi karşılayacak şirketin, bu sayede, alacakları makine ve ekipman için KDV ve gümrük vergisi muafiyetine sahip olacağı, kullanacağı kredilerde ve %90'a varan oranlarda vergi indiriminden yararlanacağı, 10 yıl boyunca sigorta primi işveren hissesi desteğine sahip olacağı, inşaat için yaptığı tüm harcamaların KDV iadesini alacağı, OSB içindeki tesislerinin emlak vergisinden muaf olacağı, harç istisnası gibi önemli teşviklerden de yararlanacağı iddiaları mevcuttur.

Doğayı katledecek, çevre kirliliğine, halk sağlığı sorunlarına neden olacak ve verimli tarım alanlarını yok edecek projenin durdurulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Kamulaştırılacak alanda tarım ile uğraşan, sebze meyve yetiştiren, arıcılık, seracılığı Kurulu düzeni olan halkın ellerinden verimli topraklarının alınması hak ihlali değil midir?
- 2- Perşembe Keçecioğlu Mahallesi'nde halkın verimli tarım alanları için kamulaştırma kararı alınmasının gerekçesi nedir?
- 3- Son 10 yılda sanayi tesisi kurulması için kamulaştırılan tarım alanları ne kadardır?
- 4- Hurda erime tesisinin, havaya, su varlıklarına, toprağa katacağı kirleticilerin çevresel etkileri ve halk sağlığı üzerine etkileri değerlendirilmiş midir?
- 5- Tesisin ağır metaller içeren atıklarının ve bacasından salınacak zehirli gazların kanser dahil pek çok hastalığa neden olacak olması, halkın anayasal hakkı olan temiz ve dengeli bir çevrede yaşama hakkının ihlali değil midir?
- 6- Tesisin havaya, su varlıklarına, toprağı vereceğı zararlar nasıl engellenecektir?
- 7- Zonguldak yıllardır Türkiye'nin en kirli havasına sahip ve bu nedenle en çok kanser vakalarının görüldüğü şehirlerden biridir. Zonguldak'ın hava kirliliğini önleyecek bir projeniz var mıdır?
- 8- Zonguldak yıllardır Türkiye'nin en kirli havasına sahip ve bu nedenle en çok kanser vakalarının görüldüğü şehirlerden biridir. Zonguldak'ın hava kirliliğini önleyecek bir projeniz var mıdır?
- 9- Halkın tesisin kurulacağı alanın yeterli olmayıp, Keçecioğlu Mahallesinin tamamının kamulaştırılacağı endişesi için Bakanlığınızın açıklaması olacak mıdır? Tesisin kurulduğu alan dışına genişlememesi nasıl engellenecektir?
- 10- Yöre halkı kamulaştırma kararının iptal edilmesi için konuya yargıya taşıyacaklarını duyurmuşlardır. Bakanlığınız bu davada taraf olacak mıdır?
- 11- Kamulaştırılan alanda hak sahiplerinin itirazları dikkate alınacak mıdır?

CEVAPLAR

Zonguldak Çaycuma ilçesi'nin Perşembe beldesinde, Çağ Çelik firmasının hurda eritme tesisi kurulması projesi kapsamında Zonguldak Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)'ne başvuru olmamasından dolayı yapılması planlanan tesisin neden olabileceği emisyonlar ve havaya, suya ve toprağa verebileceği zararlar ve bu zararların nasıl engelleneceğine ilişkin değerlendirme yapılamamaktadır.

Bilindiği üzere; 1982 Anayasasının 56'ncı maddesinde yer alan "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" hükmünün de gerekliliklerini kapsayan 2872 sayılı Çevre Kanunun 8. Maddesinde tanımlı; "her türlü atığın alıcı ortama yönetmeliklerde belirtilen esasların üzerinde verilmesi yasaktır." hükmü gereği hava kalitesinin düzeyi izlenmektedir.

Bu yükümlülük kapsamında; ilk olarak 1986 yılında yürürlüğe giren Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği gereği alıcı ortamlarda kükürtdioksit ve partikül madde konsantrasyonlarının düzeyi yarı otomatik sistemlerle ölçülmeye başlanmıştır.

2004 yılından itibaren Bakanlığımızca online izleme sistemlerinin kurulması ile birlikte hava kalitesi izleme istasyonlarında her bir parametre 7/24 esaslı ölçülmekte olup, sonuçları konsantrasyon değeri olarak anlık www.havaizleme.gov.tr adresinden kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Avrupa Birliği uyum süreci ile birlikte Avrupa Birliğinin 96/62/EC, 99/30/EC, 2000/69/EC, 2002/3/EC ve 2004/107/EC sayılı direktiflerin ulusal mevzuata yansıtılması sonucunda 06.06.2008 tarih 26898 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi (HKDY) Yönetmeliği ile birlikte ülkemizde de EN normlarında hava kalitesi izleme çalışmaları başlamıştır.

Hava kalitesi izleme süreci ile ilgili olarak bir ilde kurulacak istasyon sayısı, ölçülecek parametreler, istasyon yerleri ile kirlilik kaynakları arasındaki ilişkinin kurulma esasları söz konusu yönetmelikte belirlendiği için ülkemizde günümüz itibari ile faaliyette olan tüm istasyonlar Avrupa Birliği'ne üye ülkelerdeki kriterlerle uyumludur.

HKDY Yönetmeliğinde tanımlı esaslar çerçevesinde Zonguldak ilinde hava kalitesi düzeyinin izlenmesi amacıyla kurulu olan istasyonların sayısı, yeri, kaynak temsiliyeti ile ölçülen parametreler Tablo-1'de verilmiştir.

İstasyonun Bulunduğu Yer	Koordinat	Ölçülen Parametreler
Zonguldak - Kilimli	41.485231, 31.838047	PM10, PM2.5, SO2, CO
Zonguldak- Çaycuma	41.421197, 32.083005	PM10, PM2.5 SO2, CO
Zonguldak Trafik	41.452318, 31.787202	PM10, PM2.5, SO2, NOx, CO
Zonguldak- Kozlu	41.435067, 31.745829	PM10, PM2.5, SO2, NOx, CO, O3
Zonguldak- Ereğli	41.251096, 31.430863	PM10, SO2, NOx, O3, CO

* Tablo-1

Önergedeki diğer hususlara ilişkin bilgilerin Tarım ve Orman Bakanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.